

Internetski izvannastavni odgojno-obrazovni sadržaji na hrvatskom jeziku za djecu primarno-školskog uzrasta. Aksiološki pristup.

Belović, Andreja

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:184365>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education -
Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE**

**ANDREJA BELOVIĆ
DIPLOMSKI RAD**

**INTERNETSKI IZVANNASTAVNI
ODGOJNO-OBRAZOVNI SADRŽAJI NA
HRVATSKOM JEZIKU ZA DJECU
PRIMARNO-ŠKOLSKOG UZRASTA.
AKSILOŠKI PRISTUP**

Čakovec, 2022.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
(Čakovec)

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Andreja Belović

**TEMA DIPLOMSKOG RADA: Internetski
izvannastavni odgojno-obrazovni sadržaji na
hrvatskom jeziku za djecu primarno-školskog
uzrasta. Aksiološki pristup.**

MENTOR: izv. prof. dr. sc. Draženko Tomić

Čakovec, 2022.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	6
Sažetak	8
Summary	9
1. UVOD.....	1
2. AKSILOGIJA	2
3. IZVANNASTAVNI ODGOJNO-OBRAZOVNI SADRŽAJI	3
4. INTERNETSKI SADRŽAJI ZA DJECU PRIMARNO-ŠKOLSKE DOBI	3
4.1. <i>Wordwall</i>	4
4.2. <i>Čovječe ispravi se!</i>	6
4.3. <i>Hlapićev portal</i>	10
4.4. <i>Bioteka</i>	17
4.5. <i>Mali genijalci</i>	22
5. SKUPNA ANALIZA INTERNETSKIH STRANICA KROZ 4A OKVIR.....	25
5.1. Pristupačnost (<i>accessibility</i>) internetskih stranica.....	25
5.2. Aktivni angažman (<i>active engagement</i>) internetskih stranica	26
5.3. Zagovaranje inkluzije (<i>advocacy for inclusion</i>) internetskih stranica	28
5.4. Odgovornost (<i>accountability</i>) internetskih stranica	29
6. ZAKLJUČAK	31
7. LITERATURA	32
8. BIBLIOGRAFSKA BILJEŠKA.....	34
9. IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA.....	35

Sadržaj slika

Slika 1 <i>Wordwall</i> - početna stranica.....	4
Slika 2 <i>Wordwall</i> – predlošci	5
Slika 3 <i>Čovječe ispravi se</i>	7
Slika 4 <i>Čovječe ispravi se</i> - igraća ploča	8
Slika 5 Motivirajuća poruka.....	9
Slika 6 <i>Hlapićev portal</i> - naslovna strana	10
Slika 7 Zabavnik - Hlapić i Gita uživaju u magičnom adventu	11
Slika 8 Zabavnik - Blagdanski mirisi u kojima uživamo	11
Slika 9 Zabavnik - Hlapićevci, pripremite bicikle!	12
Slika 10 Učionica - Kakve sve zubiće imamo?.....	13
Slika 11 Poslije škole - Znaš li pospremiti svoju sobu?.....	14
Slika 12 Primjer Hlapićeve radionice	15
Slika 13 <i>Bioteka</i> - naslovna strana	17
Slika 14 <i>Bioteka</i> – čovjek.....	18
Slika 15 Biopojmovnik	19
Slika 16 <i>Bioteka</i> - Uradi sam	20
Slika 17 <i>Bioteka</i> - projekti	20
Slika 18 <i>Bioteka</i> u pokretu	21
Slika 19 Mali genijalac - početni izbornik	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Slika 20 Mali znanstevnici	22
Slika 21 Zanimljive činjenice	23
Slika 22 <i>Mali genijalci</i> - primjer kviza	23

Sažetak

Internetske odgojno-obrazovne stranice za djecu primarno-školske dobi neki danas smatraju neizostavnim dijelom edukacije i to ponajviše zato što djeca sve više vremena provode na internetu. Zato se povećava i ponuda internetskih stranica sadržaja prilagođenih djeci. Internetski sadržaji koji djeca posjećuju za njih imaju određenu vrijednost, no želi se ostvariti i to da oni imaju stvarnu vrijednost s pozicija edukativne koristi. Prema Beziću u knjizi: *Biti čovjek! Ali kako?* postoji ljestvica vrijednosti koja sadrži biološke (život, zdravlje), ekonomske (materijalne), društvene (zajednička dobra), estetske (ljepota), intelektualne (istina), moralne (dobrota) i religijske vrijednosti (Bezić, 1990., str. 148-150). Kroz ovaj rad su analizirani odabrani internetski sadržaj: *Wordwall*, *Hlapićev portal*, *Bioteka*, *Mali genijalci* i *Čovječe ispravi se* i to pod vidikom koje bi vrijednosti takvi sadržaji mogli sadržavati za djecu primarno-školske dobi. Te vrijednosti su ekonomske, društvene, estetske i intelektualne. Uz vrijednosti koje posreduju internetski sadržaji, analiziraju se i vrijednosti kroz 4A okvir prema Ortiz, Kelsey R. i Rice, Mary F. Njihov 4A okvir sastoji se od pristupačnosti (*accessibility*), aktivnog angažmana (*active engagement*), zagovaranje inkluzije (*advocacy for inclusion*) te odgovornost (*accountability*) internetskih stranica. Pri tome su pronađene ove vrijednosti internetskih stranica u okviru ocjena od 1 do 10. Kod pristupačnosti svaka internetska stranica dobiva ocjenu 10, osim *Mali genijalci* koji dobivaju 7. Kod aktivnog angažmana *Čovječe ispravi se* i *Mali genijalci* dobivaju ocjenu 9, *Wordwall* 7, dok *Hlapićev portal* i *Bioteka* dobivaju ocjenu 3. Kod zagovaranja inkluzije sve stranice osim *Čovječe ispravi se* dobivaju ocjenu 5, dok *Čovječe ispravi se* dobiva ocjenu 10. Za odgovornost svaka od internetskih stranica dobiva ocjenu 10. Svaki od tih okvira važan je kako bi internetski sadržaji bili što kvalitetniji i primijenjeni djeci primarno školske dobi.

Ključne riječi: aksiologija, vrijednosti, internetski odgojno-obrazovni sadržaji, djeca primarno-školske dobi, 4A okvir.

Summary

Online educational sites for primary school children are now considered by some to be an indispensable part of education, mainly because children are increasingly spending time online. That is why the offer of child-friendly content websites is increasing. The Internet content that children visit has a certain value for them, but it also wants to achieve that they have a real value from the standpoint of educational benefits. According to Bezić in the book: *To be a man! But how?* there is a scale of values that contains biological (life, health), economic (material), social (common goods), aesthetic (beauty), intellectual (truth), moral (goodness) and religious values (Bezić, 1990, p.148- 150.). Through this paper, selected Internet content was analyzed: Wordwall, Hlapić's portal, Bioteka, *Mali genijalci* and *Čovječe ispravi se* in terms of the value that such content could contain for children of primary school age. These values are economic, social, aesthetic and intellectual. In addition to the values mediated by Internet content, it is also analyzed through the 4A framework according to Ortiz, Kelsey R. and Rice, Mary F. Their 4A framework consists of accessibility, active engagement, advocacy for inclusion and the accountability of the websites. These values of web pages were found in the range from 1 to 10. In terms of accessibility, each website gets a grade of 10, except for *Mali genijalci* who get 7. In active engagement *Čovječe ispravi se* and *Mali genijalci* get a grade of 9, Wordwall 7, while Hlapić's portal and Bioteka get a grade of 3. When advocating for inclusion, all pages except the *Čovječe ispravi se* are given a grade of 5, while the *Čovječe ispravi se* is given a grade of 10. For responsibility, each of the websites receives a grade of 10. Each of these frameworks is important for online educational sites to be better quality and applied to children of primary school age.

Key words: axiology, values, online educational sites, primary school children, 4A framework

1. UVOD

Budući da danas cjelokupna populacija, pa tako i djeca, sve više vremena provodi na internetu i od tog servisa očekuju različite usluge, razumljivo je kako se i internetske stranice nastoje prilagoditi prema zahtjevima tržišta i potražnje. Pojavljuju se nove web-stranice koje bi mogle biti zanimljive i djeci. One sadrže i edukativne sadržaje. Pomoću tih stranica djeca uz igru ponavljaju nastavni sadržaj, smišljaju svoje zadatke, natječu se s vršnjacima i slično. Popularnost tih stranica je porasla od 2020. godine i pandemije korona virusa. Online nastava je potakla učitelje na kreativnost i osmišljavanje načina kako on-line približiti nastavni sadržaj djeci. Budući da su takvi tipovi zadataka bili uspješni među djecom i širom prihvaćeni, nije ni čudo da i danas učitelji često posežu za internetskim sadržajima kao dio sata ili nadopuna koju učenici onda proučavaju kod kuće.

U ovom radu istražujemo koliko su takve stranice pouzdane, je li moguće osloniti se na sve odgojno-obrazovne internetske sadržaje koji se danas nude, te kakvu poruku pojedine od tih stranica šalju djeci primarno-školske dobi. Te stranice ćemo promatrati pod vrijednosnim (aksiološkim) vidikom.

U prvom dijelu ovog rada pojašnjeni su pojmovi aksiologije i odgojno-obrazovnih sadržaja za djecu.

U drugom dijelu rada nalaze se rezultati istraživanja odabranih internetskih stranica koje su redom: *Wordwall*, *Čovječe ispavi se*, *Hlapićev portal*, *Bioteka* i *Mali genijalci*. Stranice najprije analiziramo kroz ljestvice vrijednosti prema Beziću (1990.), a zatim kroz 4A okvir prema Ortiz, K. R.; Rice, M. F. (2021).

Cilj rada je kako i koliko internetske izvannastavne aktivnosti mogu doprinijeti učenicima u svakodnevnom životu te uvidjeti njihove vrijednosti za djecu primarno školske dobi.

2. AKSILOGIJA

Aksiologija je filozofska disciplina koja se bavi vrijednostima, teorija vrijednosti.

„Vrijednosti se manifestiraju kao dobra potrebna za život i duhovni razvitak, ciljevi prema kojima se krećemo, ideali kojima težimo, krajnje svrhe ljudskih nastojanja. Mogu biti materijalne i duhovne. Materijalne osiguravaju sredstva potrebna za život, a životni smisao i značenje određuju više duhovne vrijednosti.“ (Vukasović, 2010.)

Vrijednosti su poredane po nekim prioritetima (ljestvica vrijednosti) gdje su materijalne vrijednosti (stan, hrana, razmnožavanje...) na vrhu prioriteta dok se tzv. „duhovne vrijednosti“ (moć, ljubav, prijateljstvo...) ostvaruju nakon što su zadovoljene „materijalne vrijednosti“ ili paralelno s njima. U tom smislu i Bezić interpretira jednu od piramidalnih vrijednosnih ljestvica promatrajući je od podnožja (najšireg i najvažnijeg dijela) prema vrhu. Ukazuje na sedam glavnih razina vrijednosti: biološke vrijednosti (život, zdravlje), ekonomske (materijalne), društvene (zajednička dobra), estetske (ljepota), intelektualne (istina, moralne i religijske). (Bezić, 1990.)

Pedagoška aksiologija povezana je sa vrijednostima ali u odgojnom smislu, stoga pedagoška aksiologija, u odnosu na filozofijsku, jest pedagoška disciplina o odgoju koja proučava odgojne vrijednosti sa svrhom da se definiraju ključne životne vrijednosti i da se njima obogati odgojni proces. (Vukasović, 2010.)

Ljudski život ne može se realizirati bez nekih vrijednosti, posebno ako su u pitanju djeca. (Jukić, 2013) Vrijednosti određuju prioritete: veća vrijednost – veći prioritet. S vrijednostima su povezani ideali (modeli). (Komar, 2017) Čovjek je neprestano u stanju vrednovanja stvarnosti koja ga okružuje. Vrednovanje je povezano s kognitivnim mogućnostima i količinom znanja. Djeca na svom stupnju kognitivnih mogućnosti i znanja također imaju svoje vrijednosti i nastoje se voditi njima. Djeca vrijednostima pristupaju prvotno na afektivnoj razini: „ne/sviđa mi se; lijepo - ružno“.

3. IZVANNASTAVNI ODGOJNO-OBRAZOVNI SADRŽAJI

Izvannastavne aktivnosti realiziraju se tako da učenici samostalno ili skupno istražuju, izrađuju ili sudjeluju u nekim aktivnostima. Ovim su učenici potaknuti na sudjelovanje te motivirani za neki nastavni sadržaj. Izvannastavne aktivnosti organizirane su za učenike bez obzira na opći uspjeh u školi. U takvim aktivnostima mogu sudjelovati i daroviti učenici i učenici sa teškoćama u učenju, tako naravno i prosječni učenici koji se ni po čemu ne ističu. Izvannastavne aktivnosti udešene su tako da učenici sami biraju žele li se priključiti, odnosno ako se priključe, samostalno biraju aktivnosti koje im se čine najzanimljivijima. (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006.)

Budući da u vrijeme pandemije učenici nisu imali organizirane izvannastavne aktivnosti u školi, pružila se mogućnost da svoje izvannastavne aktivnosti provode preko interneta. Na taj način učenici su imali zadovoljenu potrebu za izvannastavnim aktivnostima, dodatno su istraživali o nastavnom sadržaju i naravno zabavili se. Izvannastavne aktivnosti koje se obično odvijaju u školi su literarne, dramske, novinarske, filmske i likovne radionice, izrada školskih novina, izrada nekih predmeta, zborsko pjevanje i slično. Motivirani su željom za napredovanjem, timskim radom, stjecanjem novih prijateljstva, ljubavlju prema stvaralaštvu.

4. INTERNETSKI SADRŽAJI ZA DJECU PRIMARNO-ŠKOLSKE DOBI

U procjeni izvannastavnih internetskih odgojno-obrazovnih sadržaja za djecu primarno-školske dobi ovdje se imaju u vidu prije spomenutih sedam vrijednosti prema Beziću (1990) kao i korisnost samih stranica.

Stranice će biti analizirane i kroz 4A okvir prema Mary Frances Rice & Kelsey R. Ortiz (2021). Njihov 4A okvir sastoji se od 1) pristupačnosti (*accessibility*) internetski stranica koja se odnosi na to mogu li korisnici otvarati, pregledavati i komunicirati s materijalima u skladu s primjenjivim zakonima, 2) aktivnog angažmana (*active engagement*) posjetitelja internetskih stranica koji se bavi pitanjem jesu li učenici pozvani da ulažu trud u učenje iz bihevioralne, kognitivne i emocionalne perspektive, 3) zagovaranje inkluzije (*advocacy for inclusion*) koje se bavi pitanjem jesu li različiti

narodi predstavljeni s kontekstualnim nijansama, suosjećanjem i poštovanjem, 4) odgovornost (*accountability*) internetskih stranica. Odgovornost se odnosi na to dijele li materijali svoje podrijetlo i svrhu, temelje li se na standardima ili načelima i jesu li otvoreni u pogledu osobnih podataka i procesa prikupljanja korisničkih podataka.

4.1. Wordwall

Tijekom pandemije mnogi učitelji posegnuli su za *Wordwall-om* koji je i nakon pandemije ostao poprilično popularan. *Wordwall* je internetska stranica gdje je moguće izraditi kvizove i druge slične sadržaje za djecu kao pomoć u ponavljanju na satu, kao dodatni zadatak kod kuće ili kao dodatni samostalni zadatak. *Wordwall* mogu koristiti svi bez obzira imaju li svoj račun za pristup ili ne, međutim napraviti svoj *Wordwall* mogu samo oni sa računom. Prijava na *Wordwall* je vrlo jednostavna, te je također moguće i učenicima zadati da se prijave i naprave svoj vlastiti kviz za ponavljanje. Sve što vam je potrebno za prijavu je vlastiti e-mail račun. (Slika 1.)

Jednostavan način za stvaranje vlastitih nastavnih sadržaja.

Izradite nastavne sadržaje za svoj razred.
Kvizovi, uparivanje, igre riječima, obrazovne igre i još mnogo toga.

Učitelj
Nastavni listići
Interaktivni sadržaji
32.568.003 stvorenih sadržaja

Lako i jednostavno kao brojni do tri: 1-2-3

Izradite i prilagodite nastavne sadržaje u samo nekoliko klikova.

- 1** Odaberite predložak.
- 2** Unesite sadržaj.
- 3** Ispišite svoje aktivnosti u obliku nastavnih listića ili ih zaigrajte s razredom na zaslonu ekrana.

Slika 1 Wordwall - početna stranica (<https://wordwall.net/hr>)

Kao što je i navedeno na početnoj stranici ima nekoliko predložaka na biranje, te svatko može izabrati predložak koji mu najbolje odgovara za njegovu aktivnost na *Wordwall*-u. (Slika 2.)

Slika 2 *Wordwall* – predlošci (<https://wordwall.net/hr>)

Nakon prijave i odabira predložka započinje se sa stvaranjem kviza. Kviz je moguće napraviti prema bilo kojem nastavnom sadržaju, a predlošci su prilagođeni svakom uzrastu. Tako imamo balone, zrakoplov, uhvati krticu te čudnovati kotač koji su prilagođeni najmlađima odnosno uzrastu od 6 do 8 godina, te križaljke, razne kvizove, nadopunjavanja, grupiranja i spajanja koja su napravljena za malo veće uzraste, odnosno za djecu od 8 do 11 godina.

Popularnost *Wordwall*-a u školama raste, koriste ga gotovo sve učiteljice, a kao student na javnim satovima i sama sam koristila *Wordwall*. *Wordwall* djeca obično odlično prihvaćaju, te se rado njime služe. Njima je *Wordwall* nešto poput igrice, te ni ne primijete koliko ustvari istovremeno nešto i nauče. Najpopularniji predlošci među djecom su natjecateljskog duha, zbog toga vole kvizove gdje se natječu sa ostatkom populacije koja igra isti taj kviz, te isto tako vole vrtjeti čudnovati kotač.

Wordwall djeci šalje poruku kako je učenje lagano i zabavno. Gledajući kroz ljestvicu vrijednosti prema Beziću *Wordwall* ima određenu ekonomsku, društvenu, estetsku i

intelektualnu vrijednost. Ekonomska vrijednost iskazuje se na način da iako je to internetska stranica i dalje se povezuje sa računalom sa kojim se pristupa samoj internetskoj stranici, tako da djeca itekako doživljavaju *Wordwall* ali i sve ostale internetske stranice kao nešto materijalno. Društvenu vrijednost ovdje možemo sagledati na način da *Wordwall* češće, odnosno gotovo isključivo, koriste učenici i to veliku većinu upravo u samoj odgojno-obrazovnoj ustanovi. Samim time potiče se suradnja među učenicima, natjecateljski duh, ali i međusobna komunikacija.

Estetski stranica je vrlo privlačna djeci, pogotovo što nudi mnogo različitih šarenih predložaka, tako da možemo gotovo sa sigurnošću reći da djeca u njoj vide pozitivnu estetsku vrijednost. Intelektualne vrijednosti itekako potiče, budući da je internetska stranica i napravljena u obrazovne svrhe i sa željom da potiče intelektualne vrijednosti kod djece. Djeca koristeći *Wordwall* razvijaju svoje intelektualne sposobnosti, uče ili ponavljaju nastavni sadržaj i vježbaju svoje moždane vijuge. *Wordwall* stranica vrlo dobro obavlja svrhu s kojom je napravljena, zabavna je djeci koja ju percipiraju kao nešto pozitivno, odnosno kao nešto u svida mi se kontekstu. (Bezić, 1990.)

4.2. *Čovječe ispravi se!*

Čovječe ispravi se je igrice o dječjim pravima napravljena od strane UNICEF-a.

„Igra je u obliku krivudavog puta koji se sastoji od 24 igrača polja. Na svakom polju otvara se jedno pitanje o dječjim pravima. Polja se otvaraju redom, jedno po jedno, bez mogućnosti preskakanja. Za svako pitanje ponuđena su tri odgovora pod slovima A, B i C, a točan odgovor biraš uz pomoć slova A, B, C ili J, K, L ili brojeva 1, 2, 3 na tipkovnici. Za odgovaranje imaš 30 sekundi. Nakon 25. sekunde slijedi zvučno odbrojavanje zadnjih 5 sekundi. Što prije točno odgovoriš na pitanje, to dobivaš više bodova. Ako ne odgovoriš točno, ideš na sljedeće polje, ali ne gubiš bodove. Jedno polje se razlikuje od ostalih! To je JUHU polje. Kada staneš na juhu polje i odgovoriš točno, tvoji bodovi se udvostručuju. Kada dođeš na cilj, imaš tri mogućnosti. Možeš npr. provjeriti svoje mjesto i broj bodova na top-listi svih igrača i igračica. Osim toga, možeš preuzeti diplomu *Čovječe, ispravi se* kojom stječeš titulu Pravobrankice, odnosno, Pravobranka. Konačno, ako želiš popraviti svoj rezultat, možeš igrati još

jedan krug s novim pitanjima.“ (Uputstva preuzeta sa stranice UNICEF-a, <https://covjeceispravise.unicef.hr/>)

Prije početka igre djeca upisuju svoje ime ili neki nadimak s kojim žele igrati, a nakon toga odabiru jesu li dječak ili djevojčica. Kada su odabrali te dvije stvari trebaju stisnuti na gumb kreni i igra započinje. (Slika 3.)

Slika 3 Čovječe ispravi se (<https://covjeceispravise.unicef.hr/igra>)

Kada pritisnu na gumb kreni otvara se igraća ploča sa 24 polja. (Slika 4.)

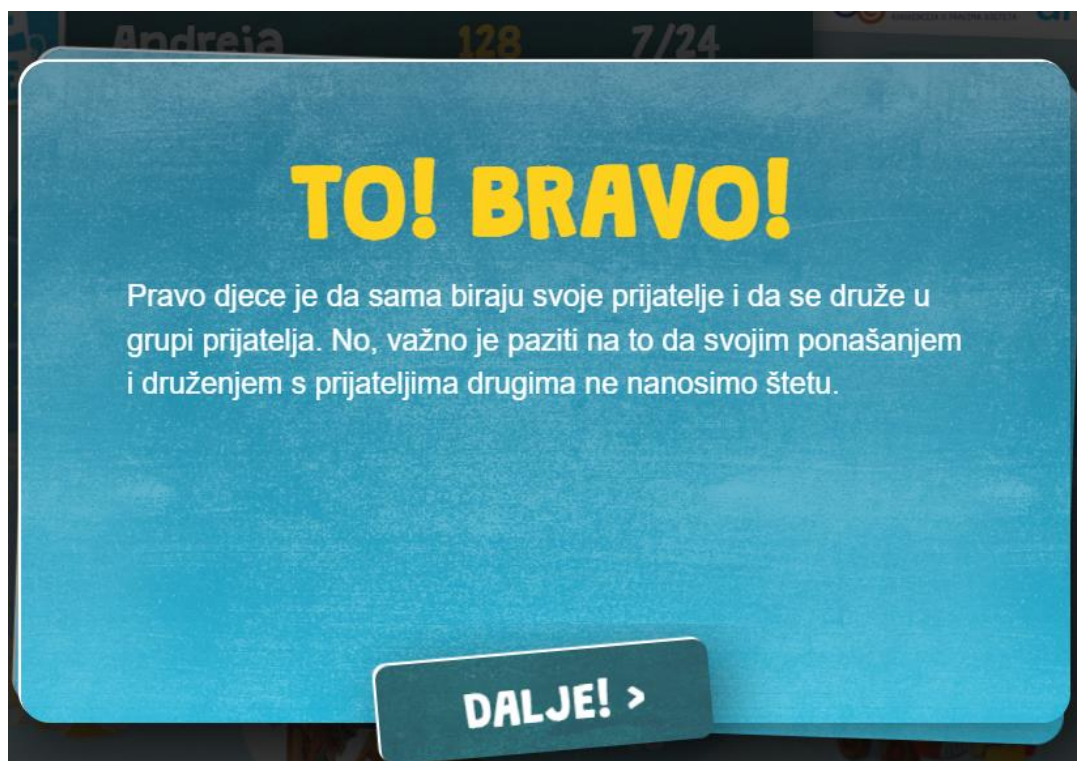
Slika 4 Čovječe ispravi se - igrača ploča (<https://covjeceispravise.unicef.hr/igra>)

Igra ima 24 polja, a na svakom od polja je neko od pitanja vezano za dječja prava, cilj igre je djeci približiti temu dječjih prava te ih osvijestiti koja su njihova prava i zašto ih je dobro znati. Nakon svakog pitanja pojavljuje se oblačić sa objašnjenjem zašto je baš taj odgovor točan kao nadopuna pitanju, na taj način djeca dobivaju dodatne informacije o svojim pravima. Ako djeca ne znaju točan odgovor ili daju pogrešan odgovor također se prikazuje oblačić koji objašnjava zašto taj odgovor nije točan te što jest točno.

Pomoću ove igre djeca će puno lakše naučiti o svojim pravima, a budući da je na internetu dostupna svima do nje je lako doći. Svaki oblačić koji objašnjava točno ili pogrešno pitanje ima motivirajuću poruku koju djeci šalji. Te tako možemo vidjeti poruke ohrabrenja, bodrenja, ali i poruke kojima se ukazuje na dobre i loše strane nekog prava, kao što je pravo na samostalan odabir prijatelja. (Slika 5.)

Isto tako kroz igrice djeca mogu saznati gdje se točno i kome javiti ako smatraju da se njihova prava krše. Samim time šalje se vrijednost djeci da su važni, šalju se poruke ljubavi te sigurnosti. Ono na što se još ukazuje kroz cijelu igrice je važnost razlikovanja dječjih prava od dječjih želja. Svako dijete ima pravo da su njegove potrebe zadovoljene, ali ne i želje. Želje su nešto što svako dijete ima, ali bez želja djeca mogu živjeti. Igrice ukazuje na problem siromaštva u cijelom svijetu te ukazuje na to kako nema svako dijete zadovoljene potrebe, samim time na poštuju se svugdje dječja prava. Djeca će na ovaj način shvatiti koliko su sretna u svojoj obitelji, naravno

s pretpostavkom da uistinu tako je, ali isto tako vrlo lako će prepoznati ako se njihova prava uistinu krše. *Čovječe ispravi se* ne služi samo da djeci ukaže na njihova prava, već da shvate da sva djeca imaju prava te da ni oni nemaju pravo kršiti tuđa prava.

Slika 5 Motivirajuća poruka (<https://covjeceispravise.unicef.hr/igra>)

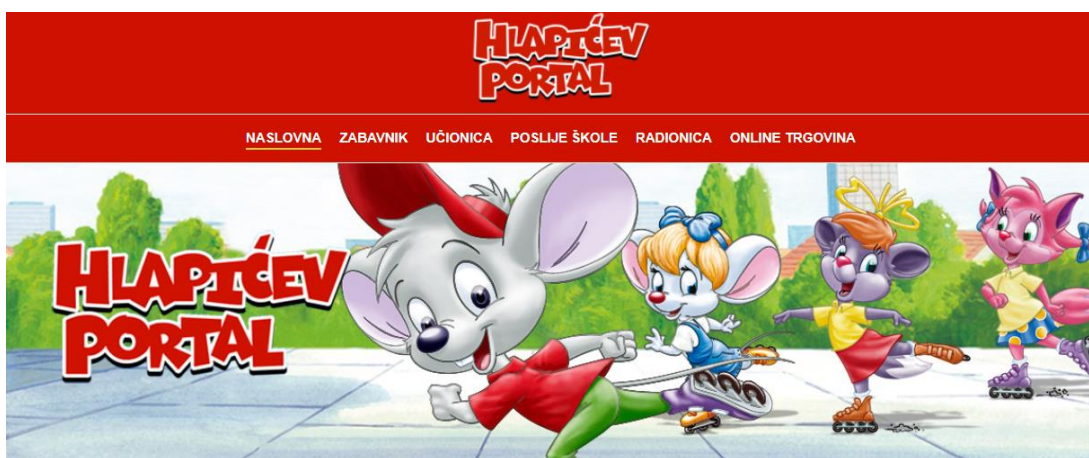
Čovječe ispravi se također osvaja ekonomske, društvene, estetske i intelektualne vrijednosti na ljestvici vrijednosti prema Beziću. Ekonomske kroz isti način kao i kod ranije spomenutog *Wordwall-a*, preko računala koje je potrebno da bi se moglo pristupiti internetskoj stranici. Društvene vrijednosti su kod ove stranice najizraženije budući da cijela stranica, odnosno igra, govori o društveno prihvaćenim pravilima, o pravima pojedinca, ali i cijelog društva i o važnosti tih prava za pojedinca ali i za cijelo društvo. Definitivno potiče društvene vrijednosti kod djece i djeca će nakon odigrane igrice zasigurno imati bolju sliku o vrijednostima društva, ali i o njihovoj vrijednosti za društvo.

Estetski stranica je lijepa, privlačna, širi pozitivnu sliku i kroz tu pozitivnu sliku šalje poruku kako su dječja prava lijepa, što i zaista jesu. Intelektualne vrijednosti na ovoj stranici su malo drugačije. Istina je da djeca zaista mnogo nauče o dječjim pravima i kada se njihova prava krše, kada možda oni nesvjesno krše tuđa, kome se mogu obratiti za pomoć i slično. Međutim ovdje veću vrijednost ima sama moralna poruka da nisu

naša prava važnija od drugih, već da su svačija prava jednako važna i upravo ta moralna poruka je velika vrijednost koju će djeca nakon posjete ove stranice dobiti i poželjno zapamtiti za čitav život. (Bezić, 1990.)

4.3. Hlapićev portal

Na naslovnoj strani *Hlapićeva portala* imamo izbornik pomoću kojeg biramo što želimo na tom portalu raditi. Možemo birati između zabavnika, učionice, poslije škole, radionica i online trgovine. Naslovna strana *Hlapićeva portala* je veoma šarena, jakih vedrih boja te šalje poruku kako će se na ovom portalu djeca zabaviti. Već samim bojama privlači dječju pažnju i postiže se to da će djeca sigurno pretražiti cijeli portal i zadržati se određeno vrijeme na samom portalu. Vjerujem da je to bio i cilj kod kreiranja internetske stranice, jer kao što vidimo osim zabavnih kutaka za djecu imamo i online trgovinu te će gotovo sigurno djeca zaželjati nešto iz *Hlapićeve trgovine* od roditelja.

Slika 6 Hlapićev portal - naslovna strana (<https://www.hlapic.net/>)

Kada se pristupi zabavniku otkriva se da je to ustvari jedna vrsta časopisa za djecu, te klikom na zabavnik dolazimo do stranice gdje je postavljeno nekoliko članaka o tome što Hlapić i Gita trenutno rade, gdje su bili i slične stvari koje bi djeci mogle biti zanimljive. Ono što je zanimljivo kod tih članaka je da se Hlapić i Gita direktno obraćaju djeci, kao da su pisani upravo za njih. Samim time članci dobivaju na vrijednosti, djeca se osjećaju uvaženo i voljeno od strane Hlapića i Gite i sigurno će posjećivati stranicu i dalje nestrpljivo čekajući novi članak posvećen baš njima.

ZABAVNIK

HLAPIĆ I GITA UŽIVAJU U MAGIČNOM ADVENTU

Vrijeme adventa u gradove i mjesta donosi atmosferu bajki. Svjetla i blagdanski ukrasi pretvaraju ulice i gradske trgove u snježne aleje, a izloge trgovina u prizore iz filmova i kazališne scene.

Slika 7 Zabavnik - Hlapić i Gita uživaju u magičnom adventu (<https://www.hlavic.net/zabavnik/>)

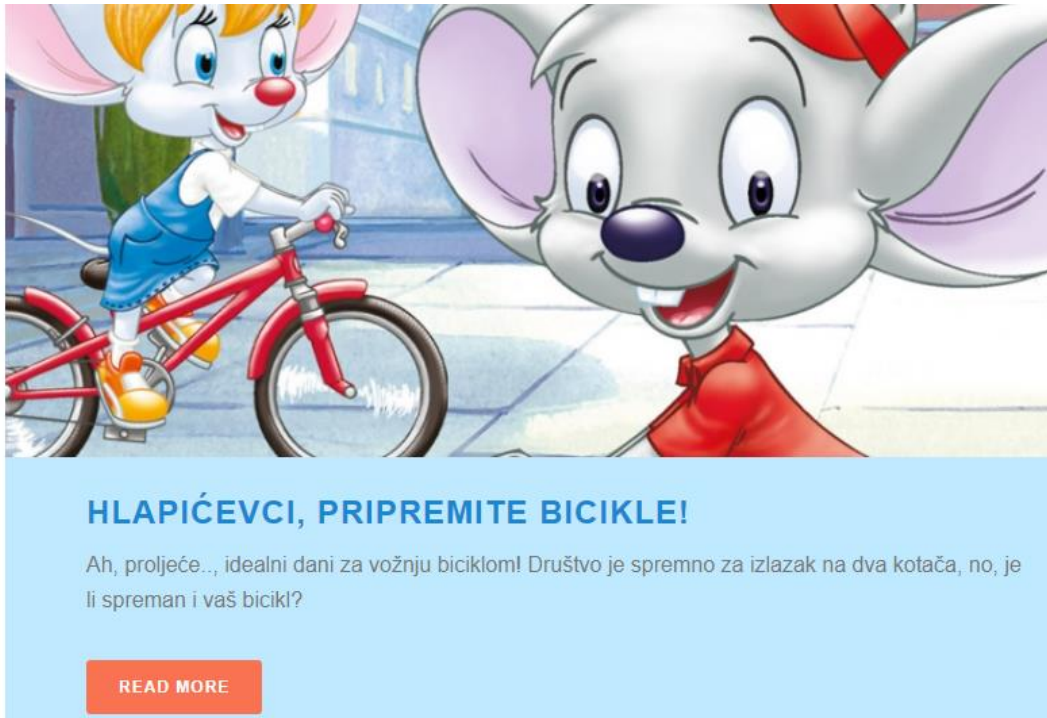

BLAGDANSKI MIRISI U KOJIMA UŽIVAMO

Ono što obilježava mjesec prosinac i predblagdanske dane su i mirisi agruma i začina koje stavljamo u kolače, zimska jela i tople napitke.

[READ MORE](#)

Slika 8 Zabavnik - Blagdanski mirisi u kojima uživamo (<https://www.hlavic.net/zabavnik/>)

Slika 9 Zabavnik - Hlapićevci, pripremite bicikle (!<https://www.hlapic.net/zabavnik/>)

Ono što se također može primijetiti kod Hlapićeva zabavnika jest da njegovi članci djeluju pomalo kao reklame. Promovira se advent, određeni mirisi i okusi koji bi se trebali koristiti u mjesecu prosincu i slično. Međutim članak za bicikle pozitivno je iznenadio budući da se u njemu iskoristila prilika za objasniti djeci prometna pravila, ali i sigurnosna pravila vezana za vožnju biciklom. Takav članak ima veliku odgojnu ulogu kod djece pogotovo zato što to sam Hlapić objašnjava.

Kod učionice na *Hlapićevom portalu* također imamo nekoliko članka, međutim ovi članci su svi napisani sa svrhom da se djecu nauči nešto novo. Tako imamo članak o važnosti zubi, zašto se odijevamo, kako nastaje zvuk, koji su vjesnici proljeća, zašto mjesec svijetli i slično. Svaka od tih tema objašnjena je u nekoliko kratkih rečenica u kojima se djeci primjerenom jeziku objašnjavaju glavne značajke svake teme. Na taj način teme ostaju kratke, jasne i zanimljive djeci, a usput su saznali sve što je potrebno o svakoj temi. Takve teme također imaju značajnu odgojnu ulogu kod djece, ali i obrazovnu. Djeca puno lakše uče kad sami istraže nešto na internetu nego kad im učiteljica to ispriča na satu, a još kad to Hlapić lijepo objasni za očekivati je da će sva djeca koja to pročitaju uistinu o tome nešto naučiti i zapamtiti.

UČIONICA

HLAPIĆEVA TEMA: KAKVE SVE ZUBIĆE IMAMO?

Draga djeco, sigurno znate da se prvi zubići koji nam narastu u dječjoj dobi zovu "mliječni" i da oni budu kasnije zamijenjeni tzv. stalnim zubima

Slika 10 Učionica - Kakve sve zubiće imamo? (<https://www.hlapić.net/ucionica-2/>)

Sljedeće po redu na *Hlapićevom portalu* dolazimo do dijela „poslije škole“. Ovaj dio također ima poučne članke o tome što bi učenici mogli i trebali raditi poslije škole. Tako se u ovom dijelu portala mogu pronaći korisne informacije o pospremanju sobe, o tradicijskim igračkama, kako su se igrala neka druga djeca, o prijateljstvu, ali i o raznim sportovima. Članci još uvijek zadržavaju odgojnu ulogu, djeca uče o raznim načinima igre i tako vrlo vjerojatno i sami dobivaju ideje za igru, zatim uče o važnosti prijateljstva i što ustvari prijateljstvo predstavlja, ali isto tako i o važnosti pospremanja, odnosno higijene kao i kretanja. Hlapić sve svoje članke piše vrlo jednostavnim lako razumljivim jezikom, tako da i najmlađi mogu shvatiti što Hlapić poručuje što je ogroman plus u kreiranju takve stranice koja je isključivo napravljena za djecu i kroz sve svoje dijelove zadržava taj dječji pristup i jednostavnost, kao i šarolikost.

POSLIJE ŠKOLE

Slika 11 Poslije škole - Znaš li pospremiti svoju sobu? (<https://www.hlapic.net/poslije-skole/>)

Na kraju *Hlapićeva portala*, prije online trgovine, imamo dio koji se zove radionica. U tom dijelu su također članci za djecu, međutim ovi članci napisani su na način da djecu potiču da izrade nešto sami. Tako imamo izrađivanje božićnih ukrasa, kako posijati pšenicu, recept za kolače i slično. Ovakvi članci potiču djecu na kreativnost, a sa jasnim uputama koje Hlapić daje svako može napraviti bilo koji od ovih prijedloga, pa čak i ispeći neki kolač. Ideje koje Hlapić predlaže su zanimljive i prigodne. Za svako godišnje doba postoji ideja što bi djeca mogla upravo tada raditi kako bi upotpunila svoj dan, kreativnost i znatiželju. Ovim člancima šalje se poruka kako ništa nije teško čak i za malo manje ruke te se vrlo lijepo i suptilno potiče na samostalnost od mlađih dana.

NAPRAVI S HLAPIĆEM: SNJEŽNA KUGLA

Snježne kugle svi volimo. Još će vam biti draže ako ih napravite sami i u njih, osim božićnih ukrasa, stavite nešto što će vas veseliti: suvenire s putovanja, drage uspomene...Kugla može biti i lijepi blagdanski poklon.

Za izradu će vam trebati:

- staklenka s poklopcem (okrugla forma bila bi idealna)
- pištolj za vruće lijepljenje ili drugo vodootporno ljepilo
- ukrasi: figurice, kamenčići, božićni ukrasi, uspomene...
- šljokice u raznim bojama
- voda ili prozimo ulje za bebe
- po želji: glicerol (nabaviti u ljekarni), boje za hranu

Posudu dobro operite i temeljito osušite. Figurice koje će biti statične možete pričvrstiti ili za dno posude ili za poklopac, ovisno o tome kako ćete okretati kuglu, da stoje na ispravan način. Kad se ljepilo osuši, posudu napunite vodom ili uljem za bebe, ne baš do vrha jer mora ostati malo zraka. Vodi možete dodati žlicu glicerina ili više kako bi kuglice sporije padale. U tekućinu možete dodati i boju za hranu kako biste tekućinu obojali i raznovrsne šljokice koje će služiti kao pahuljice.

Na kraju ljepilo nanesite i na rub poklopca i dobro zatvorite staklenku te poklopac ukrasite bojama tako da odgovara sadržaju kugle.

Slika 12 Primjer Hlapićeve radionice (<https://www.hlapić.net/2021/12/07/napravi-sam-snjezna-kugla/>)

Na samom kraju *Hlapićeva portala* nalazi se online trgovina. Kada kliknemo na online trgovinu, prebaci nas na novu stranicu gdje pronalazimo *Hlapićev dućan* i gdje je moguće pretraživati proizvode koje Hlapić ima. Online trgovina osim što ima poseban dio na *Hlapićevom portalu* se prikazuje djeci sa desne strane portala u obliku Hlapićevih proizvoda koji se izmjenjuju. Na taj način se cijelo vrijeme djeci šalje poruka kako nakon pregledavanja *Hlapićeva portala* moraju kliknuti na online trgovinu i obavezno nešto kupiti, jer ipak je to Hlapić preporučio. Ovim putem ta odgojna metoda, koja se koristi kroz sve članke koje smo prošli na cijelom portalu, služi kao metoda kojom se djecu, odnosno njihove roditelje nagovara na kupovinu. Kod ove stranice imamo prisutnu jednu novu dozu materijalne vrijednosti, a to je ta Hlapićeva trgovina koja se provlači kroz cijelu stranicu. Dobiva se dojam kako je jedina važna vrijednost ove stranice upravo ta materijalna. Djeca će kao prava djeca

uvijek poželjeti neku sjajnu novu stvar, a sam *Hlapićev portal* ih od početka pa sve do kraja korištenja zove na svoje sjajne materijalne stvari koje Hlapić nudi. Stranica dakako ima i druge izražene vrijednosti, kao što su estetske, budući da je veoma lijepo i stilski zamišljena i kreirana, te intelektualna budući da djecu kroz svoje članke poučava o edukativnom sadržaju, ali i o društvenim normama. Međutim sve te pozitivne i puno važnije vrijednosti padaju u drugi, ako ne i treći plan s obzirom na veliku izraženost ekonomske vrijednosti kroz materijalne stvari koje je Hlapić napravio samo i upravo za dijete koje trenutno posjećuje portal. Djeca će dakako tu vrijednost vidjeti kao pozitivnu vrijednost, naravno, nije to nikakva negativna vrijednost i ona nam je važna u određenoj dozi. Ali postavlja se pitanje je li uistinu takva vrijednost najvažnija za internetsku stranicu koja bi po svojem karakteru trebala biti i odgojna i obrazovna, smatram da ipak ne. (Bezić, 1990.)

4.4. Bioteka

Bioteka je udruga koja promiče biologiju i njoj srodne znanosti. *Bioteka* na svojoj naslovnoj stranici ima izbornik gdje je moguće birati između pet općih pojmova na koje kada kliknemo dolazimo do nekoliko članaka o odabranoj temi. Moguće je birati između pojma živi svijet, čovjek, evolucija, okoliš i moja zemlja. Svaka od tih tema je odlično obrađena pomoću napisanih članaka, a opet napisane na zanimljiv i pristupačan način za djecu. Osim odabira željenih tema za istraživanje, *Bioteka* na svojoj naslovnoj strani ima i biopojmovnik, kvizove i uradi sam dio.

Slika 13 Bioteka - naslovna strana (<http://www.bioteka.hr/>)

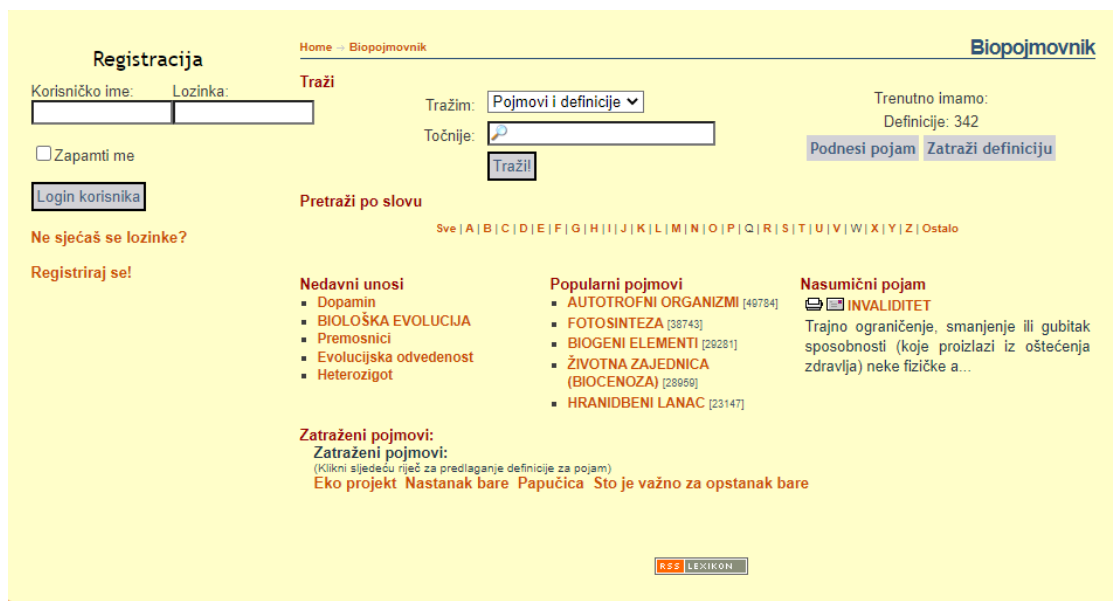
Kada otvorimo na neku od željenih tema, kao što je čovjek, otvara nam se naslovni dio za čovjeka i članci o čovjek. Moguće je pretraživati prema onome što nas interesira o čovjeku, te klikom na određeni pojam dobivamo članke prilagođene samo tom određenom dijelu.

Slika 14 Bioteka – čovjek (<http://www.bioteka.hr/modules/covjek/>)

Članci su poučni, zabavni i prilagođeni dječjem uzrastu i razmišljanju, međutim ovi članci predviđeni su za uzrast od 11 godina pa nadalje. Teme koje su obrađene na ovoj internetskoj stranici su teme koje bi mogle interesirati tek starije uzraste, međutim sa šarenim prikazima i zabavnim člancima lako se mogu snalaziti i mlađi uzrasti ukoliko već ranije izraze znatiželju prema biologiji i njoj srodnim znanostima.

Svaki članak moguće je ocijeniti i komentirati kako bi se dobila povratna informacija koliko je takav članak posjetiocima stranice bio koristan, zanimljiv i primamljiv za čitanje.

Klikom na biopojmovnik dolazimo do leksikona koji sadrži stručne znanstvene riječi vezane uz biologiju i njoj srodne znanosti. Biopojmovnik je moguće pretraživati prema definiciji, prema pojmu ili klikom na odabrano slovo. Kada kliknemo na željeno slovo iz listaju se svi pojmovi koji počinju tim odabranim slovom. Na taj način omogućeno je pretraživanje riječi, učenje novih pojmova i njihovih značenja.

Slika 15 Biopojmovnik (<http://www.bioteka.hr/modules/lexikon/>)

Sljedeće po redu na *Bioteka* stranici je dio koji se zov „Uradi sam“. Posjetitelji na izbor imaju „uradi sam“ u domu, odnosno ono što mogu raditi unutra kuće te izvan doma, odnosno ono što mogu raditi van kuće. Izvan doma dio se odnosi na škole koje mogu sudjelovati u projektima koje *Bioteka* organizira. Jedini nedostatak je to što je sve što je objavljeno, objavljeno unatrag nekoliko godina, nema novijih projekata i uradi sam ideja. Najnoviji uradi sam projekt je objavljen 2020. godine (slika 17.). Moguće je da zbog pandemije nisu organizirani projekt proteklih dvije godine, međutim velika je šteta što se barem nisu objavljivale nove ideje za djecu koje bi mogli raditi kod kuće ili barem projekti u kojima bi škole mogle sudjelovati u svojim školskim dvorištima.

Veliki nedostatak cijele stranice je upravo taj što se ne objavljuju redovno novi članci te zbog toga djeci koja bi možda češće posjećivala stranicu neće dugoročno biti zanimljiva i primamljiva.

Isto tako radionica „*Bioteka* u pokretu“ koje se promovira kroz cijelu njihovu stranicu objavljena je 2013. godine, stoga se ne može točno znati održavaju li se još uvijek te radionice ili je to nažalost prošlo i bilo aktualno samo te godine. (slika 18.)

Uradi sam - teme

Naslovnica

U domu

Izvan doma

Uključi se!

Poveznice

Registracija

Korisničko ime: Lozinka:

Zapamti me

Kako presaditi biljku?

Behija Salkić Objavljeno 26.11.2013. (31225 pročitano)

Vrlo lako! Treba ti malo zemlje, prazna posuda za cvijeće i dobra volja! Na što sve trebaš paziti i kako pravilno presaditi biljku, otkrij u članku.

Ocjena: 9.00 (12 glasova) - [Ocijeni vijest](#) - [Više...](#) | Nema komentara

Izradi svoj herbarij!

Behija Salkić Objavljeno 06.6.2012. (56643 pročitano)

Ljudi su od davnina koristili biljke iz svoje okoline za različite potrebe. S vremenom se razvila potreba sakupljanja biljaka zbog njihovog proučavanja. Najlakši način za učenje o biljkama je kroz sakupljanje, sušenje i slaganje biljaka u zbirku koja se naziva herbarij.

Ocjena: 8.00 (15 glasova) - [Ocijeni vijest](#) - [Više...](#) | Nema komentara

Slika 16 Bioteka - Uradi sam (<http://www.bioteka.hr/modules/uradisam/>)

Uradi sam - teme

(1) 2 3 4 ... 11 »

Naslovnica

U domu

Izvan doma

Uključi se!

Poveznice

Registracija

Bioteka otvorila upise u novu sezonu STEM radionica!

Kristina Duvnjak Objavljeno 17.9.2020. (227 pročitano)

Počela je nova školska godina! Koliko ona god izazovna i neizvjesna bila, nadamo se da ćemo je provesti u što mirnijem i sigurnijem okruženju. Kao i proteklih 9 godina, školsku godinu 2020./21. ponovno prate naizbježne Biotekine STEM radionice koje se ove godine odvijaju uz mnogo novosti! Doznajte više!

Ocjena: 0.00 (0 glasova) - [Ocijeni vijest](#) - [Više...](#) | Nema komentara

Odabrano je 20 škola za sudjelovanje u projektu LORA!

Jelena Likić Objavljeno 08.10.2019. (369 pročitano)

Slika 17 Bioteka – projekti (<http://www.bioteka.hr/modules/uradisam/>)

Dođi na radionice "Bioteka u pokretu"!

Autor *Kristina Duvnjak* 17.9.2013. (13080 pročitano) **Članci istog autora**

Poštovani mali i veliki čitatelji našeg portala Bioteka.hr, velika nam je sreća i zadovoljstvo obavijestiti kako se Bioteka uselila u svoj službeni prostor! Ovime smo, osim našeg lijepog uredskog prostora, dobili i prostor za naše radionice "Bioteka u pokretu!".

Zanima te kako izolirati DNA, kako otkriti skrivene šećere ili kako izmjeriti koliko zraka stane u tvoja pluća? Ovo su samo neka od pitanja koja se često pitamo na našim radionicama, a ti moraš sam istražiti i dati odgovor. Jesi spreman?

Uključi svoja avanturistički duh i priključi se ciklusu radionica "Bioteka u pokretu!"

Naime, konačno su naše radionice iz područja biologije i srodnih znanosti postale **svakodnevno dostupne svim osnovnoškolcima** na

području grada Zagreba!

Pogledajte **raspored radionica**, saznajte više o njima i zajedno sa svojim roditeljima izaberite najbolje i prijavite se! Raspored radionica mjenja se svaki tjedan, stoga nas redovito pratite.

Slika 18 Bioteka u pokretu (<http://www.bioteka.hr/modules/uradisam/article.php?storyid=30>)

Bioteka ima ogromnu intelektualnu vrijednost gdje djeca mogu mnogo toga naučiti o veoma važnoj znanosti, biologiji, ali i isto tako njoj srodnim znanostima. Na ovoj internetskoj stranici možda neće naučiti mnogo o moralu, dobroti i tome sličnome, međutim naučit će o tjelesnim vrijednostima, o životu. Stoga nam *Bioteka* također šalje i mnogo pozitivnih bioloških vrijednosti. Biološke vrijednosti zato što djeca na ovoj stranici uče o čovjeku, o njegovim potrebama, o svome tijelu i na koji način funkcionira te što mu je potrebno za preživljavanje. A znati kako i zašto brinuti o svome tijelu itekako utječe na čovjekove biološke vrijednosti.

Također ne može se zanemariti estetsku vrijednost, budući da su sve ilustracije i fotografije pomno birane i vrlo lijepo estetski usklađene i privlačne djeci. Zadržavaju dječju pažnju i naravno šalju pozitivne vrijednosti. Međutim kao što smo već spomenuli ovdje su najizraženije intelektualne i biološke vrijednosti koje se smatraju itekako važnim za odgojno-obrazovne sadržaje i samim time napravljena je kvalitetna internetska stranica sa pozitivnim vrijednostima za djecu primarno školske dobi. (Bezić, 1990.)

4.5. Mali genijalci

Mali genijalci je portal koji je napravljen 2014. godine s ciljem da ponudi zabavan, kreativan i obrazovan sadržaj za djecu. *Mali genijalci* u svom izborniku imaju ponuđeno puno raznih sadržaja za djecu kao što su roditeljstvo, priče za djecu, origami, mali znanstvenici, zanimljive činjenice, kvizovi, radni listovi, kreativni kutak, učim kroz igru, zagonetke te novosti za djecu. Na prvu čini se kako nudi puno zabavnog i korisnog sadržaja za djecu, šarenim dizajnom privlači pažnju korisnicima i zadržava ih na svojoj stranici.

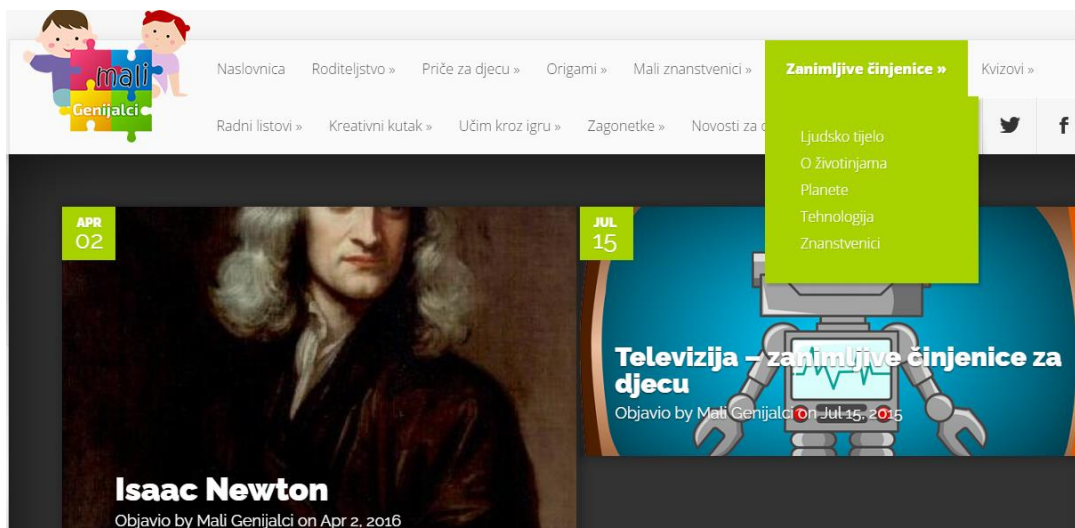
U dijelu roditeljstvo imamo razne članke koji su namijenjeni prvenstveno roditeljima. Tim člancima roditeljima se nude STEM obrazovanja za djecu, savjeti u odgoju ali i nešto materijala za djecu koje onda roditelji mogu izabrati za njih.

Kod dijela priče za djecu imamo razne bajke i priče za djecu kojima može pristupiti svatko i čitati ih zajedno sa najmlađima, dok kod origami dijela imamo upute kako izraditi jednostavne origami figurice. Ono što je nama najzanimljivije na ovoj stranici jest dio mali znanstvenici. U tom dijelu imamo razne projekte i pokuse iz STEM područja za djecu. U tom dijelu korisnici mogu birati između fizike, kemije, vodenih eksperimenata, eksperimenata iz prirode, zvukova te projekata za male znanstvenike. Sadržaj je također podijeljen na dio za djecu do 5 godina i na sadržaj za djecu iznad 5 godina. Na taj način korisnici lakše mogu pretraživati onaj sadržaj koji ih najviše interesira te koji je najprimjereniji njihovoj dobi.

Slika 19 Mali znanstvenici (<http://www.maligenijalci.com/>)

Stranica još nudi razne zanimljive činjenice o ljudskom tijelu, o životinjama, o planetima, tehnologiji i znanstvenicima.

Slika 20 Zanimljive činjenice (<http://www.maligenijalci.com/>)

Isto tako nudi i razne radne listove i kvizove za djecu koji su također podijeljeni prema dobnoj skupini kako bi svatko od korisnika lakše mogao pronaći materijale primjerene baš za njega. Ovdje je prikaz primjera jednog od brojnih kvizova koji se nude na stranici *Mali genijalci* (slika 22.).

Rjesite online test o Morima i Oceanima i provjerite svoje poznavanja podmorja. Ukoliko želite, možete ga i isprintati i rješavati na papiru.

Name

Ribe disu uz pomoc cega?

- pluca
- peraja
- škrga
- repa

Lignje su?

- Mekušci
- Kražnjaci
- Kukci
- Sisavci

Koliko hobotnica ima srca?

- 1
- 3
- 2
- 5

Neke morske zvijezde na kraju krakova imaju što?

- Ruke
- Zube
- Nos
- Oci

Meduza se sastoji 98% od cega?

- Kostiju
- Vode
- Mesa
- ljustaka

Slika 21 Mali genijalci - primjer kviza (<http://www.maligenijalci.com/kviz-mora-oceani/>)

Radne listove koje nudi stranica nije moguća rješavati putem interneta, već ih je potrebno preuzeti na računalo, isprintati te ručno riješiti. Na taj način je stranica mnoge korisnike zakinula za rješavanje radnih listova budući da nemaju sva djeca mogućnost korištenja printera. Isto tako radni listovi napravljeni su samo za djecu predškolskog uzrasta i djecu prvog razreda osnovne škole, tako da za djecu starije dobi ne postoje radni listovi koje bi mogli rješavati. Sve u svemu stranica je poučna i zabavna za djecu za koga je i napravljena, šalje poruku kako je učenje zabavno, kako se na ovoj stranici mogu osjećati sigurno i kako će dobiti puno novog znanja i vještine. Jedini nedostatak stranice je što su svi članci i radni listovi zastarjeli budući da nakon 2017. godine nema novih objava na stranici. Prava šteta budući da je ovo jedna jako lijepa, poučna i zanimljiva stranica djeci, te sigurno potiče na učenje i rad.

Što se tiče vrijednosti same stranice za djecu, ova stranica ima itekako veliku vrijednost. Od intelektualne vrijednosti gdje djeca uče o STEM područjima, istražuju ih i proučavaju do moralnih vrijednosti gdje roditelji uče kako biti bolji roditelji svojoj djeci. Stranica doista nudi širok spektar mogućnosti kako smo već i ranije spomenuli i može biti od velike vrijednosti za djecu, a pogotovo za djecu koja imaju veliki interes prema STEM područjima. Estetski je dakako vrlo lijepa, šalje se pozitivna i vesela slika, te su ilustracije i fotografije pomno odabrane. Djeci će ovakva stranici pružiti mnogo i naučiti ih mnogo o STEM područjima, ali i o vrijednostima tih područja. (Bezić, 1990.)

5. SKUPNA ANALIZA INTERNETSKIH STRANICA KROZ 4A OKVIR

U ovom poglavlju analiziraju se gore navedene stranice i kroz 4A okvir prema Mary Frances Rice i Kelsey R. Ortiz (2021). 4A okvir podrazumijeva pristupačnost (*accessibility*), aktivni angažman (*active engagement*), zagovaranje inkluzije (*advocacy for inclusion*) te odgovornost (*accountability*) internetskih stranica za djecu primarno-školske dobi. Ovaj okvir napravljen je s ciljem da učitelji koji koriste internetske sadržaje za djecu mogu procijeniti i ocijeniti valjanost svake stranice ili napraviti svoje kvalitetne internetske sadržaje za djecu.

Ovdje će se svaki od 4A okvira ocjenjivat ocjenom od 1 do 10, s time da 1 predstavlja da uopće ne sadrži taj okvir, dok 10 predstavlja da u potpunosti sadrži taj okvir. Stranicama koje će se na ovaj način vrednovati su: *Wordwall*, *Čovječe ispravi se*, Hlapićev portal, *Bioteka* i *Mali genijalci*.

5.1. Pristupačnost (*accessibility*) internetskih stranica

Internetske stranice smatraju se pristupačnima kada su u skladu sa primjenjivim pravnim standardima, kada korisnici internetskih stranica mogu otvoriti sve ponuđene sadržaje i kada su ti internetski sadržaji interaktivni za sve korisnike. Pristupačnost je vrlo važna komponenta svake internetske stranice zbog toga što učenici ne mogu naučiti iz nečega što ne mogu otvoriti, pregledati i koristiti.

Neke od čestih grešaka kod pristupačnosti prema Rose (2018) su: nedostatak alternativnog teksta (kratki opisi ugrađeni u slike), objavljeni su u formatima koji su nedostupni, nedostaju naslovi za video materijale, uključuju nepravilno strukturirane tablice podataka, koriste neprikladno oblikovanje i označavanje informacija te koriste neprikladan kontrast između pozadine i prednjeg plana. Također neke od stranica traže previše nepotrebnih koraka kod pristupa njihovim materijalima. Za neke materijale učenici bi se morali prijaviti svojim računom ili kreirati novi račun, preuzeti materijale na svoje računalo, isprintati i tek onda ih je moguće koristiti. Takav princip itekako onemogućava pristupačnost stranica i takva stranica nikako nije pristupačna prema svojim korisnicima. (Ortiz, K. R.; Rice, M. F. , 2021.)

Wordwall internetska stranica je veoma pristupačna svim korisnicima. Sadržaji su jasno naznačeni, sadržajima koji su objavljeni javno mogu pristupiti svi i ne treba nikakva prijava za to. Svaki sadržaj ima svoj naslov koji opisuje točno ono čemu služi i što možemo očekivati od svakog sadržaja te isto tako kontrast koji koristi stranica je prikladan i svi sadržaji su vidljivi i pregledni. Stoga *Wordwall* ocjenu za pristupačnost dobiva 10.

Čovječe ispravi se stranica je UNICEF-ova stranica koja nudi igricu o dječjim pravima. Igricu je lako pokrenuti potrebno je unijeti samo nadimak i izabrati između djevojčice ili dječaka. Stoga možemo zaključiti da je igrica svima pristupačna. Isto tako na početnoj stranici moguće je birati između manjih ili većih slova i između visoko kontrastnog prikaza i normalno kontrastnog prikaza. Zbog toga i *Čovječe ispravi se* za svoju pristupačnost dobiva ocjenu 10.

Na *Hlapićevom portalu* također je moguće pristupiti svim dostupnim materijalima bez potrebne prijave, kontrast je prikladan, a svi materijali imaju naznačen naslov kako bi se točno znalo o čemu svaki od materijala govori. Na taj način *Hlapićev portal* također ima odličnu pristupačnost svojoj stranici te zbog toga dobiva ocjenu 10.

Stranica *Bioteka* ima prikladan kontrast, ima sve materijale naznačene kako bi se mogli lako snalaziti u ponuđenim materijalima, te se svemu može pristupiti bez dodatna prijave i komplikacija, zato i *Bioteka* dobiva ocjenu 10.

Stranica *Mali genijalci*. Mali genijalac ima prikladan kontrast i svi materijali imaju naslov i pravilno su označeni, međutim radne listove nije moguće koristiti na samoj stranici, već ih je potrebno preuzeti na računalo, a zatim i isprintati kako bi se mogli koristiti. U nekim slučajevima to bi bilo korisno, budući da manja djeca ne mogu koristiti računala za rješavanje radnih listića, međutim za stariju djecu za koju su također ponuđeni radni listovi ovo predstavlja dodatni posao i vrlo vjerojatno će neki zbog toga odustati od rješavanja. Zbog toga *Mali genijalci* dobivaju ocjenu 7.

5.2. Aktivni angažman (*active engagement*) internetskih stranica

Internetski odgojno-obrazovni sadržaji trebaju pratiti više razina aktivnog angažmana na način da potiču korisnike njihovih sadržaja da aktivno sudjeluju u odabranim

sadržajima i da razvijaju bihevioralne, kognitivne i emocionalne sposobnosti. Za učenike je vrlo važno da mogu aktivno sudjelovati u odabranom sadržaju, sami istraživati i dolaziti do određenih zaključaka budući da je opće poznato da djeca uvijek bolje uče otkrivanjem nego kada im se činjenice samo predaju u ruke bez imalo truda. (Ortiz, K. R.; Rice, M. F., 2021.)

Kod *Wordwall*-a učenici uče jedino samostalno, nema gotovih rješenja, tek kada završe sa rješavanjem mogu znati je li njihovo rješenje točno ili ne. Ono što nedostaje na *Wordwall*-u jest da nema objašnjenja zbog čega je nešto točno ili nije te nema navođenja na točna rješenja. Budući da je takvo nešto vrlo teško postići preko internetske stranice, pogotovo internetske stranice ovog tipa koja služi za izradu kvizova za provjeru znanja, konačna ocjena koju ćemo dati za aktivni angažman jest 7.

Čovječe ispravi se je igrica napravljena na način da djeca sama igraju i istražuju dječja prava kroz igricu. Igrica ne predlaže i ne navodi na točna rješenja, međutim nakon svakog odgovora, bio točan ili ne, prikazuje se objašnjenje za točno rješenje. Na taj način igrica potiče korisnike da istražuju i dalje i svakim novim pitanjem ih sve više i više upućuje u tematiku dječjih prava, zbog toga za aktivni angažman dobiva ocjenu 9.

Hlapićev portal sastoji se od brojnih članaka i jedino istraživanje i aktivni angažman koji se upućuje korisnicima je kod uradi sam dijela. Korisnici, odnosno djeca koja posjećuju *Hlapićev portal* mogu birati koje članke žele čitati, međutim činjenice su im same date i nema prostora za istraživanje i postavljanje dodatnih pitanja, te samim time na potiče djecu na razvoj bihevioralne, kognitivne i emocionalne sposobnosti, zbog toga *Hlapićev portal* dobiva ocjenu 3.

Bioteka također djeci pruža samo članke za čitanje te također jedino gdje poziva djecu na istraživanje je kod rubrike uradi sam. Međutim *Bioteka* kao udruga organizira, odnosno organizirala je program *Bioteka* u pokretu u kojem vjerujem da je poticala dječje bihevioralne, kognitivne i emocionalne sposobnosti, ali budući da takvo nešto ne postoji na samoj internetskoj stranici, sama stranica dobiva također ocjenu 3.

Posljedna stranica

Mali genijalci također sadrži brojne članke za djecu o raznim temama vezanih uz STEM područja, međutim *Mali genijalci* također pružaju djeci i razne kvizove i radne

materijale koje je moguće rješavati online ili isprintati i rješavati na papiru. Na taj način ipak postižu da djeca uče otkrivanjem, budući da djeca uz otvoren kviz sami mogu kroz članke istraživati koji odgovor bi mogao biti točan i razvijaju dječje sposobnosti ranije spomenute. Zbog takvog načina rada i korištenja same internetske stranice, zaslužuje ocjenu 9.

Ono što svakoj od navedenih stranica nedostaje su video materijali koji bi kroz video poticali djecu na istraživanje, na postavljanje pitanje i zainteresirali ih za određenu temu, a samim time i na njihovoj internetskoj stranici.

5.3. Zagovaranje inkluzije (*advocacy for inclusion*) internetskih stranica

Zagovaranje inkluzije postiže se na način da se materijali na internetskim stranicama prilagođavaju svim različitim narodima sa suosjećanjem i poštovanjem. Svi materijali na internetskim stranicama moraju zagovarati inkluziju. Materijali predstavljaju inkluziju kada prezentiraju svoj sadržaj kroz ljude koji zbog nečeg dolaze iz isključenih skupina ili su nekad u povijesti dolazili iz isključenih skupina. Materijali ustvari moraju biti takvi da se svi osjećaju dobrodošlo koristiti ih i da se ne osjećaju isključeno ni zbog čega. (Ortiz, K. R.; Rice, M. F., 2021.)

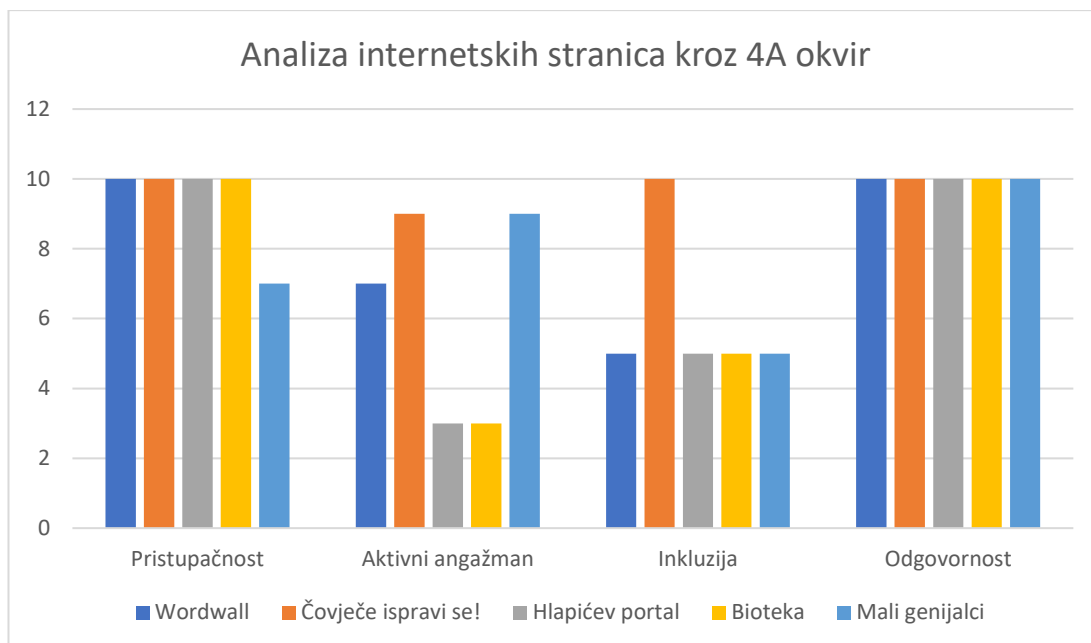
Ono što se da primijetiti na svim internetskim stranicama da se nigdje ne isključuje neka narodnost, da svi imaju pravo koristiti te stranice, međutim isključivo igrice *Čovječe ispravi se* aktivno zagovara i spominje jednakost kod sve djece te jedina ima mogućnost prilagodbe internetske stranice za djecu sa posebnim potrebama koja im omogućuje da lakše koriste stranicu. Ostale internetske stranice na neizravan način isključuju određenu populaciju, budući da nemaju mogućnosti prilagodbe i budući da je većina tih sadržaja napravljena za većinsku populaciju ne razmišljajući o mogućim preprekama za djecu sa posebnim potrebama. Zbog takvog načina djelovanja sve internetske stranice, osim *Čovječe ispravi se*, dobivaju ocjenu 5. *Čovječe ispravi se* dobiva ocjenu 10 budući da je najviše od svih spomenutih internetskih stranica zagovarala inkluziju.

5.4. Odgovornost (*accountability*) internetskih stranica

Internetski odgojno-obrazovni sadržaji pokazuju odgovornost onda kada su transparentni u vezi sadržaja koji objavljuju, stoje iza toga sadržaja ili prilažu izvor kojim potkrjepljuju sam sadržaj te kada su otvoreni u pogledu dijeljenja korisničkih podataka. Za internetske odgojno-obrazovne sadržaje za djecu važno nam je da znamo da su pouzdani i da nam prikazuju točne i provjerene informacije. Internetske stranice koje smo proučavali sve imaju potkrijepljen sadržaj ili samostalno stoje iza toga što je rečeno te svi imaju otvorene korisničke podatke i kontakt. (Ortiz, K. R.; Rice, M. F., 2021.)

Jedina internetska stranica koja ne potkrjepljuje samostalno svoje sadržaje je *Wordwall*, budući da takva internetska stranica služi da drugi objavljuju kvizove za provjeru. Međutim *Wordwall* se zaštitio na način da osobe koje žele objaviti određene kvizove za provjeru znanja to mogu učiniti jedino ako se prijave, tako da svaki kviz stoji iza nečijeg imena kojeg je vrlo lako provjeriti, ali i omogućuje nam da sami stvorimo svoje sadržaje koji nam najbolje odgovaraju u zadanom trenutku i na taj način smo uvijek sigurno da je ono što koristimo naša vlastita izrada i samim time i odgovoran sadržaj za djecu.

Zbog toga možemo zaključiti da sve stranice poštuju odgovornost svojih sadržaja i samim time sve stranice zaslužuju najveću ocjenu iz odgovornosti.

Dijagramom je prikazano koliko određena stranica zadovoljava uvjete svakog od 4A okvira.

Svaka od internetskih stranica koje su proučavane ima u nekom postotku izražen svaki od 4A okvira. Možemo se zaključiti da se ove internetske stranice za djecu primarno-školske dobi trude ponuditi kvalitetan sadržaj.

U dijagramu se vidi kako UNICEF-ova stranica *Čovječe ispravi se* prednjači u svim vidovima 4A okvira, pa se u tom smislu smatrati jednom od boljih stranica s internetskim odgojno-obrazovnim sadržajima za djecu primarno-školske dobi.

6. ZAKLJUČAK

Internetski odgojno-obrazovni sadržaji trebali bi poslužiti učiteljima i djeci kao dopuna naučenih nastavnih sadržaja i kao poticaj na dublje istraživanje o zadanim temama. Konačno, ovim radom smo nastojali da u budućnosti se odgovornije pristupi kritičkoj analizi odgojno-obrazovnih sadržaja ponuđenih za djecu i na taj način odabere primjeren i kvalitetan sadržaj za djecu primarno-školske dobi.

Analizom odabranih internetskih stranica pokazali smo kako svaka od promatranih stranica ima dobrih i manje dobrih strana. Svakako, ono što je najbolje da su sve prilagođene uzrastu kojem su namijenjene, kako sadržajem tako i dizajnom (boje, ilustracije i drugo), dobro su tehnički osmišljene. Odabrane stranice odašalju pozitivne vrijednost kroz svoje sadržaje na način da su korisnici njihove stranice važni, voljeni i željeni.

Međutim, stječe se dojam kako nekim stranicama nedostaje aktivnog angažmana i inkluzije. Stranice su većinski rađene kao izvor informacija, a ne kao poticaj na učenje i istraživanje, a upravo to je ono što se možda i ponajviše očekuje od takvih stranica posebno u okružju on-line nastave. U tom smislu svakako bi valjalo dodati još on-line sadržaja koja bi djeca mogla aktivno koristiti te na taj način učiti otkrivanjem. U tom smislu i ponuđeni sadržaji trebaju djelovati privlačno i tako da ih djeca s veseljem istražuju.

U velikoj ponudi on-line odgojno-obrazovnih sadržaja za djecu učitelj će izabrati onaj koji mu se čini najbolji za određenu situaciju ili pokušati kreirati svoje odgojno-obrazovne sadržaje koji će djecu pozivati na istraživanje i učenje, te im kroz zabavu slati pozitivne vrijednosti. Pokazano je kako analizirane internetske stranice omogućuju djeci primarno-školske dobi da steknu nove intelektualne, društvene, ljudske, ali i estetske vrijednosti.

7. LITERATURA

Babić, N. (1997). "Vrijednosni sustav odraslih, odgojna praksa i razvojni učinci", u *Društvena istraživanja*, 6 4-5 (30-31), 551-575.

Bezić, Ž. (1990), *Biti čovjek! Ali kako?: Odgojne smjernice*. Đakovo: Biskupski ordinarijat Đakovo.

Halaši, T., Kalamković, M., Kalamković, S. (2013). Distance Learning Applied in Primary School Teaching. *Croatian Journal of Education*, 15(3), 251-269.

Hoblaj, A. (2006). "Vrijednosno usmjereni odgoj u vrijednosno usmjereojoj školi", u "Filozofija i odgoj u suvremenom društvu" (zbornik, ur. M. Polić), Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 95-122.

Jukić, R., (2013). Moralne vrijednosti kao osnova odgoja. *Nova prisutnost*, XI (3), 401-416.

Komar, Z., (2009). "Slobodno vrijeme kao vrijeme istinskog obrazovanja", Simpozij "Filozofija slobodnoga vremena i sporta", Zagreb, 27.-29.10.2009., u *Filozofska istraživanja*, 29 2(114), 297-302.

Komar, Z. (2017). Svrhovitost odgoja, obrazovanja i njezino jedinstvo s idejom čovjeka kao ono utemeljujuće pedagogijske znanosti. *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru*, (11), 47-60.

Matulić, T. (2005). "Prevladavanje sukoba između znanja i odgoja za vrijednosti. Bioetika - primjer integracijskog modela odgoja i obrazovanja", Međunarodni simpozij "Fil. i odgoj u suvremenom društvu", Cres, 20.-22.9.2004., u *Filozofska istraživanja*, 25 2(97), 345-372.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (2006). Odluku o nastavnom planu i programu za osnovnu školu. *Narodne novine* 102/2006. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2006_09_102_2319.html (pristupljeno 20.6.2022.)

Ortiz, K. R.; Rice, M. F. (2021). Evaluating Digital Instructional Materials for K-12 Online and Blended Learning. *TechTrends*, 65, 977–992.

Polić, M. (2005). "Vrijednosno i spoznajno u suvremenom odgoju", Međ. simpozij "Filozofija i odgoj u suvremenom društvu", Cres, 20. -22. 9. 2004., u *Filozofska istraživanja*, 25 2(97), 373-387.

Rose, R. (2018). *It's all in the design: The importance of making courses legally accessible.*

Vukasović, A. (2010). Odgojna preobrazba u teleologijskom i aksiologijskom ozračju. *Odgojne znanosti*, 12 (1), 97-117.

Bioteka na adresi <http://www.Bioteka.hr/> (pristupljeno: 13.6.2022.)

Čovječe ispravi se na adresi <https://covjeceispravise.unicef.hr/#> (pristupljeno: 13.6.2022.)

Hlapićev portal na adresi <https://www.hlavic.net/> (pristupljeno: 13.6.2022.)

Mali genijalci na adresi <http://www.maligenijalci.com/kviz-mora-oceani/> (pristupljeno: 13.6.2022.)

Wordwall na adresi <https://Wordwall.net/hr> (pristupljeno: 13.6.2022.)

8. BIBLIOGRAFSKA BILJEŠKA

Andreja Belović rođena je 21. ožujka 1998. godine u Čakovcu. Stanuje u Žiškovcu. Osnovnu školu pohađala je u Osnovnoj školi Vladimira Nazora Pribislavec (2004. – 2012.), a zatim gimnaziju ili srednju u Gimnaziji Josipa Slavenskog Čakovec. Godine 2017. upisala se na Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeku Čakovcu, Učiteljski studij, Modul informatika. Stručno-pedagošku praksu za vrijeme studija obavljala je u Osnovnoj školi Petar Zrinski Šenkovec – Područna škola Žiškovec. Od stranih jezika govori engleski jezik.

9. IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA

Ja, Andreja Belović, izjavljujem da sam ovaj diplomski rad, na temu izvannastavni odgojno-obrazovni sadržaji na hrvatskom jeziku za djecu primarno-školskog uzrasta. Aksiološki pristup., izradila samostalno uz vlastito znanje, uz pomoć stručne literature i mentora izv. prof. dr. sc. Draženka Tomića.

Andreja Belović